

TÁJÉKOZTATÓ
AZ ALAPVETŐ SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ SZEREPLŐK
RÉSZÉRE

Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

2018. május 9.

verzió 1.0.

Tisztelt Szolgáltatók!

Az Európai Unió 2016. július 6-án elfogadta új, a kiberbiztonság fokozását célzó szabályozást, a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről szóló 2016/1148 európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a továbbiakban: NIS irányelv), amely valamennyi tagállam részére előírta az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők beazonosítását és jegyzékbe vételét.

Az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők és az illetékes hatóságok feladatait a *létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről* szóló 2012. évi CLXVI. törvény (a továbbiakban: Lrtv.), valamint az *Lrtv. végrehajtásáról* szóló 65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) határozza meg.

A szabályozás célja, hogy ezen szolgáltatói kör magasabb információbiztonsági szintet teremtsen meg az általuk nyújtott szolgáltatások folyamatossága, az általuk kezelt adatok és információk védelme érdekében.

Az új feladatrendszer a meglévő hatósági eszközrendszerre építve, a már hazai jogrendbe átültetett létfontosságú rendszerelemekre vonatkozó szabályozást kiegészítve, többletfeladatok minimalizálásával valósul meg. Így az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők a létfontosságú rendszerelemek szűkebb halmazaként jelennek meg a nemzeti szabályozásban.

Az új szabályozás jelentős többletfeladatot és kötelezettséget nem ró az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplőkre, mivel a már kialakított létfontosságú rendszerelemekkel kapcsolatos, a biztonság fokozását és folyamatos működés megteremtését garantáló szabályrendszer, szigorú követelményeket támaszt az üzemeltetők részére.

Jelen tájékoztató célja, hogy átfogó képet nyújtsunk az új szabályozás lényegi elemeiről, az üzemeltetők és eljáró hatóságok jogszabályban rögzített feladatairól.

Eljáró hatóságok:

Az eljáró hatóság megegyezik az Lrtv. 1-3. mellékleteiben meghatározott ágazatokat szabályozó kormányrendeletben meghatározott szervvel, amely a létfontosságú rendszerelemek kijelölési eljárásait hajtja végre. (1. számú melléklet)

Alapvető szolgáltatást nyújtó szereplővé történő minősítés kritériumai:

Az Lrtv. 2/A. § (2) bekezdése értelmében: „A kijelölt nemzeti létfontosságú rendszerelem üzemeltetője alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplőnek minősül, ha

- a) az 1-3. melléklet alapján meghatározott alágazata a 4. melléklet alapján megfeleltethető a NIS irányelv szerinti valamely ágazatnak vagy alágazatnak,
- b) az általa nyújtott szolgáltatás nyújtása hálózati és információs rendszerektől függ, és
- c) az általa nyújtott szolgáltatást érintő biztonsági esemény jelentős zavart okozna az általa nyújtott szolgáltatás biztosításában.

Alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők beazonosítása és jegyzékbe történő felvétele már kijelölt létfontosságú rendszeresemek esetén:

A kijelölt létfontosságú rendszeresem üzemeltetőjének alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők jegyzékébe történő felvétele hatósági eljárás keretében valósul meg. Az üzemeltető feladata, hogy elemzést készítsen az Lrtv. 2/A. § (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak való megfelelésről, és azt azonosítási jelentés kiegészítésként benyújtja a hatóság részére.

Az azonosítási jelentés kiegészítés benyújtásának határideje: az új rendelkezések hatályba lépését követő 60 nap, azaz 2018. július 9.

Megfeleltetés felmérése:

- Meg kell vizsgálni, hogy a rendszeresem a létfontosságúvá történő kijelölés alapján mely ágazatba és alágazatba tartozik. Ezt követően az alágazatot össze kell vetni az Lrtv. 4. mellékletében rögzített megfeleltetést tartalmazó táblázattal.
- A megfeleltetés eldöntéséhez az üzemeltető áttekintheti a kijelölő határozatot, amely magában foglalja a kijelölést megalapozó kritériumokat, továbbá szakmai állásfoglalást kérhet az illetékes ágazati kijelölő hatóságtól is.
- Csak abban az esetben kell azonosítási jelentés benyújtani a hatóság részére, amennyiben a rendszeresem ágazata/alágazata tekintetében megállapítható a megfelelés.

Az azonosítási jelentés kiegészítés összeállítása során, a kritériumok vizsgálatához támogatást nyújt:

- az üzemeltető által korábban összeállított üzemeltetői biztonsági tervben megjelenített informatikai rendszerek leírása, azok funkcióját és helyettesíthetőségét tartalmazó elemzés,
- az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény (a továbbiakban: Ibtv.) szerint megállapított, elektronikus információs rendszerek biztonsági osztályra vonatkozó besorolás és az ahhoz tartozó kockázatelemzés.

A hatályos jogszabályok az azonosítási jelentés kiegészítés formai követelményeit nem rögzítik.

A kijelölő hatóság az azonosítási jelentés kiegészítés benyújtását követő 30 napon belül dönt az üzemeltető felvételéről az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők jegyzékébe.

Alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők beazonosítása és jegyzékbe történő felvétele még nem kijelölt létfontosságú rendszeresemek esetén:

A potenciális rendszeresemek üzemeltetőjének az érintett ágazatra vonatkozó korm. rendelet hatályba lépését követően 180 nap áll rendelkezésre, hogy elkészítse azonosítási jelentését és benyújtja az illetékes ágazati kijelölő hatóság részére.

Ha az üzemeltető az azonosítási jelentés elkészítésére és benyújtására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, az ágazati kijelölő hatóság határidő tűzésével felszólítja az üzemeltetőt az azonosítási jelentés elkészítésére és benyújtására. Ha az üzemeltető a kijelölő hatóság felszólítására egyetlen rendszerelemet sem azonosított lehetséges létfontosságú rendszerelemként, ebben az esetben is be kell nyújtani az azonosítási jelentést.

Az azonosítási jelentésnek a Vhr. 2. § (2) bekezdése értelmében minden esetben tartalmaznia kell:

- a vizsgált lehetséges létfontosságú rendszerelem megnevezését, a kockázatelemzést, valamint annak eredményét és a nemzeti vagy európai létfontosságú rendszerelemmé történő kijelölésre irányuló javaslatot, vagy a kijelölés visszavonására, vagy a kijelölés fenntartására vonatkozó javaslatot,
- az üzemeltetőnek az azonosítási jelentés teljességére vonatkozó nyilatkozatát, valamint
- az azonosítási eljárás kezdő- és zárónapját.

Amennyiben a rendszerelem tekintetében megállapítható, hogy azon ágazatba/alágazatba tartozik, amelyre az Lrtv. 4. mellékletében rögzített megfeleltetés kimutatható, akkor az azonosítási jelentésnek tartalmaznia kell továbbá az Lrtv. 2/A. § (2) bekezdésében foglalt kritériumokra vonatkozó elemzést is.

A fentiek szerint összeállított azonosítási jelentést kell megküldeni az illetékes ágazati kijelölő hatóságnak.

Folyamatban lévő kijelölési eljárásban a hatóságnak hivatalból kell vizsgálnia, hogy az érintett rendszerelem azon ágazatba/alágatába tartozik-e, amely az Lrtv. 4. melléklete szerint megfeleltetett.

Amennyiben igen, a hatóság az eljárás keretében, végzéssel adatszolgáltatásra hívja fel az üzemeltetőt, hogy az a végzésben meghatározott időpontig azonosítási jelentés kiegészítést nyújtson be, amely tartalmazza a Vhr. 2. § (2) bekezdés d) pontjában foglalt szempontok elemzését.

A kijelölő hatóság részére meghatározott eljárási határidő 70 nap, amely során dönthet a rendszerelem kijelöléséről, valamint az üzemeltető felvételéről az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők jegyzékébe.

Nyilvántartás:

Az Lrtv. 5. §-ában foglalt rendelkezések alapján, a Vhr. 10. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartó hatóság, azaz a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezeti az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők jegyzékét. A nyilvántartó hatóság törli az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők jegyzékéből az üzemeltetőt, ha az ágazati kijelölő hatóság dönt a nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kijelölés visszavonásáról.

A nyilvántartó hatóság két évente, az Európai Bizottságnak történő jelentést megelőzően felülvizsgálja és szükség szerint pontosítja az alapvető szolgáltatásokat nyújtó szereplők jegyzékét. Tekintettel arra, hogy valamennyi alapvető szolgáltatást nyújtó szereplő egyben kijelölt létfontosságú rendszerem üzemeltetője is, így az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők nyilvántartására az Lrtv. 5. §-ában meghatározott szigorú adatkezelési, adattovábbítási rendelkezések vonatkoznak.

Információ- és hálózatbiztonsági feladatok:

A kijelölt létfontosságú rendszeremek elektronikus információs rendszerei az Ibtv. hatálya alá tartoznak. Az üzemeltetők által végrehajtandó feladatokat az Ibtv. és kapcsolódó kormányrendeletei határozzák meg.

A hatályba lépő új jogszabályok alapján az alapvető szolgáltatást nyújtó szereplőknek információ- és hálózatbiztonsági területen többletfeladatuk nem keletkezik

Elérhetőségeink:

*BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
Hatósági Főigazgató-helyettesi Szervezet
1149 Budapest, Mogyoródi út 43.*

Általános tájékoztatás, hatósági ügyek:

Telefon: 06 - 1 - 469 - 4470
Email: okf.kivfo@katved.gov.hu

1. számú melléklet

Alapvető szolgáltatást nyújtó szolgáltató kijelölése során eljáró hatóságok:

1. Víz ágazat: területileg illetékes, vízügyi hatáskörrel rendelkező katasztrófavédelmi igazgatóság
2. Egészségügy ágazat: az egészségügyért felelős miniszter
3. Energia ágazat:
 - a) a villamosenergia-rendszer tekintetében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,
 - b) a kőolaj-feldolgozás és kőolajtermék-tárolás kivételével a kőolajipar és a földgázipar tekintetében a bányafelügyelet,
 - c) a kőolaj-feldolgozás és kőolajtermék-tárolás tekintetében első fokon a fővárosi és megyei kormányhivatal mérésügyi feladatkörében eljáró megyeszékhely szerinti járási (fővárosi kerületi) hivatala.
4. Pénzügy ágazat: a pénz-, tőke- és biztosítási piac szabályozásáért felelős miniszter
5. Infokommunikációs technológiák ágazat: Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

2. számú melléklet

a törvény szerinti és a NIS Irányelv szerinti ágazatok, illetve alágazatok megfeleltetése

ÁGAZAT	ALÁGAZAT	IRÁNYELV SZERINTI ÁGAZAT VAGY ALÁGAZAT	MEGFELELTÉS
Energia	villamosenergia-rendszer létesítményei (kivéve az atomerőmű nukleáris biztonságára ... vonatkozó szabályozás hatálya alá tartozó rendszerek és rendszerelemek)	Villamos energia	igen
	kőolajipar	Kőolaj	igen
	földgázipar	Földgáz	igen
Közlekedés	közúti közlekedés	Közúti közlekedés	igen
	vasúti közlekedés	Vasúti közlekedés	igen
	légi közlekedés	Légi közlekedés	igen
	vízi közlekedés	Vízi közlekedés	igen
	logisztikai központok		
Agrárgazdaság	mezőgazdaság		
	élelmiszeripar		
	elosztó hálózatok		
Egészségügy	aktív fekvőbeteg-ellátás	Egészségügyi ellátó létesítmények	igen
	mentésirányítás		igen
	egészségügyi tartalékok és vérkészletek		igen
	magas biztonsági szintű biológiai laboratóriumok		
	gyógyszer-nagykereskedelem		
Társadalombiztosítás	társadalombiztosítási ellátások igénybevételéhez kapcsolódó informatikai rendszerek és nyilvántartások		
Pénzügy	pénzügyi eszközök kereskedelmi, fizetési, valamint klíring- és elszámolási infrastruktúrái és rendszerei	Pénzügyi piaci infrastruktúrák	igen
	bank- és hitelintézeti biztonság	Banki szolgáltatások	igen
	készpénzellátás		
Infokommunikációs technológiák	internet-infrastruktúra és internet hozzáférés szolgáltatás	Digitális infrastruktúra	igen
	vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatások, vezetékes és vezeték nélküli hírközlő hálózatok		
	rádiós távközlés		
	űrtávközlés		
	műsorszórás		
	postai szolgáltatások		
	kormányzati informatikai, elektronikus hálózatok		
Víz	ivóvíz-szolgáltatás	Ivóvízellátás és -elosztás	igen
	felszíni és felszín alatti vizek minőségének ellenőrzése		
	szennyvízelvezetés és -tisztítás		
	vízbázisok védelme		
	árvízi védművek, gátak		
Jogrend – Kormányzat	kormányzati rendszerek, létesítmények, eszközök		
	közigazgatási szolgáltatások		
	igazságszolgáltatás		
Közbizt. – Védelem	rendvédelmi szervek infrastruktúrái		
Honvédelem	honvédelmi rendszerek és létesítmények		